

judicandi, et consecrandi res ad divinum cultum pertinentes. Hinc patet duplicem in Episcopis esse potestatem: *Ordinis*, qua baptizatos confirmare possunt et ministros sacros ordinare; *Jurisdictionis*, qua sibi concreditam Ecclesiam gubernare valeant: utraque autem est a jure divino juxta illud: *Attendite vobis et universo gregi, in quos vos Spiritus sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei*¹. — Provisus a S. Sede non vocatur *episcopus*, sed simpliciter *electus in Episcopum* usquedum consecratur; ante consecrationem autem proviusus de episcopatu tenetur juramentum præstare de obedientia erga S. Pontificem ex Constit. Sixti V *Romanus Pontifex*.

De fide est Episcopus qui in Apostolorum locum successerunt², esse Presbyteris superiores³; Ecclesia enim Arium id sæculo IV negantem hæreticum habuit, et illius errorem Epiphanius appellat *supra hominum captum furiosum et immanem*⁴. Et Ignatius martyr Apostolorum discipulus, qui anno circiter 107 occubuit in suis epistolis præstantiam episcoporum in divina ordinatione sacerdotii ita prædicat, ut defensoribus presbyterianismi necesse fuerit epistolis illis fidem negare contra communem eruditorum, etiam prote-

¹ Act. xx. Ex quo patet Episcopalem auctoritatem sistere in potestate vera atque ordinaria pascendi et regendi populum sibi commissum.

² Tridentinum, sess. xxiii, c. iv. Attamen *dogma catholicum est* (ait Pius VI penes Bouix, *De Episcopo*, p. I) *apostolos, tametsi extraordinaria præditos potestate quæ data personis cum ipsis personis interiit, fuisse Petro subjectos, quem solum Apostolis præesse Christus jussit; et subesse plenitudini potestatis R. Pontificis (quæ veluti ordinaria in Petro, ita in ejus successoribus ordinaria est) omnes Episcopos, qui extraordinaria potestate Apostolorum destituuntur.* — V. Bolgeni, *L'Episcopato*, p. II. — Suarez, Zacharia, etc. — Et Ferraris, *Biblioth.*, etc., v^o *Apostolus, Episcopus, Episcopatus*.

³ Quod si prima ætate Episcopi et Presbyteri nomen nonnunquam et primi et secundi ordinis Sacerdotibus commune fuit, ut notat D. Chrysostomus (*Homelia I in Epistola ad Philipp.*); non tamen communis fuit gradus in se spectatus, ut omnia perantiqua monumenta testantur. Vid. S. Clemens, *Epist. I ad Corinth.*, c. viii; S. Ignatius, *Epist. ad Magnesianos*, c. vi; Clemens Alexandrinus, *Hom. vi*; Cyprianus, *Epist. xxvi*, etc. — V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, c. DCLV. — Thomasinus, *Vetus et nova Ecclesiæ disciplina*, etc., l. I, c. 1: de plenitudine Sacerdotii in Episcopatu, etc.

⁴ Hæc. LXXV.

stantium sententiam¹. Et id merito contra omnes novatores Tridentinum definivit²; hoc enim præter Waldenses et Wiclefitas negant presbyteriani de Calviniano grege.

S. Thomas vult Episcopatum esse tantum Presbyteratus extensionem, ita ut huic tantum superaddatur quædam nova destinatio ad certa particularia officia, quibus Presbyteri nullo modo idonei sunt. Verum sententia communior, imo *nunc temporis communis et omnino tenenda*, uti ait cl. P. Perrone, docet ipsum esse Ordinem a Presbyteratu distinctum; cum in eo distinctus character tradatur seu specialis potestas; et distincta habeatur tum materia, tum forma³.

Dubitari nequit, quin manuum impositio, quæ fit a consecrante Episcopo, cum dicit: *Accipe Spiritum sanctum*, et quæ dein ab ipso continuatur post brevem orationem, necessariam materiam constituat; verbaque tunc ab eo prolata, necessariam formam. Patet tum ipso exemplo Apostolorum⁴, tum ex omnium Ecclesiarum antiquissima praxi. — At concursus, manuum impositio et verba duorum assistentium Episcoporum pertinere non videntur ad essentialiam; unus enim Episcopus plenam habet Ordinis potestatem: sicque pluries sancta Sedes dispensavit, ut unus tantum adhiberetur; et in Pontificali unus dicitur consecrator, alii solum assistentes. — Pariter impositio libri Evangeliorum super cervicem et scapulas consecrandi, non est essentialis; cum nulla ei forma respondeat. Item neque quæ fit unctio capitis et manuum; cum nunquam apud Græcos ex stiterit. Neque traditio baculi, annuli et libri Evangelii; cum hæc tantum

¹ In suis *Epist.*; et loco cit.

² Sess. xxiii, can. vii. — An vero Episcopi *jure divino* sint Presbyteris superiores, Concilium non dixit; cum tamen argumenta quibus Episcoporum præstantia super Presbyteros adstruitur, eandem e jure divino descendere probent, iccirco id si non de fide, certum tamen habemus. Etenim Scriptura nobis perhibet Christum apostolos in supremo gradu constituisse supra 72 discipulos. Communis autem Patrum sententia est, apostolos episcoporum, discipulos presbyterorum figuram gessisse.

³ Plura apud Martinet, *Instit. Theol.*, t. IV, l. V, a. 2. — Et Bouix, tract. *De Episcopo*, pars I.

⁴ Act. xiii; et I ad Tim. iv.

effectum Ordinationis significant, et jam dicatur ordinatus Episcopatus in Pontificali romano ¹.

290. *Quænam sunt (inquires) officia Episcopis propria?* Duplex in Episcopo potestas: *Ordinis* quæ est indelebilis, et ideo semper retinetur; *jurisdictionis* quæ spectat nempe ad externam subditorum politiam, et est subordinata Pontifici.

Officia primæ potestatis sunt administratio Ordinis et Confirmationis; item consecratio altarium, et ecclesiarum, olei infirmorum, catechumenorum et chrismatis; calicum et patenarum benedictio, sacrorumque vestium; Abbatum, Abbatissarum, Regum et Reginarum; Sanctimonialium velationes, et benedictio major, seu solemnis. — Officia alterius potestatis sunt: 1. *docere res fidei*; ad illud siquidem spectat de jure prædicatio, adeo ut nemo in Diocesi sine ejus licentia id valeat: hinc, v. g., licet laico possit competere electio concionatoris quadragesimalis, is tamen ab episcopo est omnino probandus; 2. *jubere* seu leges ferre ad rectum *Diocesis* suæ regimen; 3. *judicare* causas tum ecclesiasticas tum mixti fori, tum miserabilium, quorum est pater, juxta tamen pragmaticas sanctiones; 4. *corrigerere et punire* poenis ecclesiasticis, ac multis; 5. *administrare*, quod positum est in collatione, suppressione, erectione, divisione beneficiorum; in demandando ecclesiastica officia ecclesiasticis; in honorum ecclesiæ tuitione, curatione, acceptatione juxta canones; in orando, sacrificando, sacramenta ministrando², etc.

291. *An (quæres) liceat Episcopatum appetere?* — R. Apostolus habet: *Si quis Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat*³; ubi animadvertere est, Apostolum non jam docere bonum esse hoc desiderium; sed opus quod desideratur, bonum esse in se. Et Angelicus in hæc verba ita scribit⁴: *Si aliquis appetat Episcopatum ratione bonorum temporalium, erit illicitum; si ob celsitudinem gradus, erit præsumptuosum. Sed appetere proximis prodesse, est laudabile secundum se. Verum quia prout est episcopalis actus, habet jam gradus celsitudinem, præsumptuosum videtur, quod aliquis præesse appetat ad hoc quod subditis prosit, nisi manifesta necessitate imminente.* Id ipsum docet Benedictus XIV Bulla *Inclytum* (C).

¹ V. Benedictus XIV, *De Syn.*, l. XIII, c. XIII. — Devoti, *Instit. can.* — Ferraris, vº *Baculus*.

² Quæ omnia ut rite compleat Episcopus, pluribus studere debet; ideo vide quæ diximus, t. I, *De obligationibus Episcoporum*, tract. III, diss. I, cap. II. — Ferraris, vº *Episcopus*, ubi plura.

³ I Tim. III. — V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, n. 804.

⁴ 2, 2, q. 185, a. 1.

CAPUT SECUNDUM

DE MINISTRORUM ECCLESIE INSTITUTIONE
ET ORDINATIONIS MINISTRO

292. Q. 1. *Quid statuendum de ministrorum Ecclesiæ institutione*¹?

R. Ministrorum Ecclesiæ institutio seu creatio tria maxime continet: nempe *electionem*, et est designatio certæ personæ ad munus Ecclesiasticum; *ordinationem*, et est sacra cæremonia, qua certo ritu electus consecratur; *missionem* seu *vocationem*, et est ille actus, qui jurisdictionem tribuit, ac reipsa pastorem facit. Porro Wiclephitæ et Hussitæ, cum soli pii ac prædestinati esse possint juxta ipsos veri pastores, ideo docent solius Dei esse illos eligere, cum prædestinatos et pios ipse solus sciat. Lutherani vero et Calvinistæ ceterique novatores de necessitate electionem et vocationem ministrorum ad universam Ecclesiam, id est ad populum et clerum spectare volunt; imo et ipsam Ordinationem, quatenus pastores nomine totius cleri et populi super novis pastoribus manus imponunt. Verum nos cum Catholicis dicimus:

1. Etiam impii et non prædestinati possunt esse veri Ecclesiæ ministri: patet exemplo ipsius Christi qui Judam elegit, quem constat non fuisse prædestinatum; idque passim tradunt Patres, ut Origenes², Chrysostomus³, Augustinus⁴, Bernardus⁵, etc. Et Wiclephus et Huss contrarium docentes in Concilio generali Constantiensi damnati fuerunt.

2. Vocatio seu missio ministrorum ad populum non pertinet; non enim ecclesiastica jurisdictio est in ipso fidelium cætu. Neque sane omnibus fidelibus dixit Christus: *Pasce oves meas; ego mitto vos; quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; hoc facite in meam commemorationem*, etc.; sed hæc dicta sunt Apostolis tantum (ac primo S. Pontifici) et

¹ Huc respicit Breve Pii IX, 9 maii 1853. — V. *Civiltà Cattolica*, vol. II, ser. II: Lo scisma Goano.

² Hom. IV in I. Judic. — ³ Hom. ult. in Epist. ad Hebr.

⁴ L. II, c. IV, *Contra Parm.* — ⁵ L. LXVI, *In Cantica*.

illorum successoribus. Idque firmatur ex apostolica consuetudine; nam Apostoli et Episcopi, non vero populus, constituebant per civitates Presbyteros¹: *Reliqui te Cretæ*, ait Apostolus Paulus ad Titum, *ut constituas per civitates Presbyteros, sicut ego disposui tibi*². At si populus non potest pastores mittere, tanto minus eos consecrare.

3. Jus eligendi pastores non convenit populo jure divino. Constat ex Scripturis; Apostolus ait de hac dignitate: *Nec quisnam sumit sibi honorem, sed qui vocatur a Deo tanquam Aaron*³; atqui Aaron a solo Moyse fuit electus in pontificem, sine ullo consensu vel consilio multitudinis. Et Christus ait Apostolis: *Sicut misit me Pater, et ego mitto vos*; at si Apostoli eadem potestate et ratione, qua Christus, missi sunt, sine ullo suffragio multitudinis possunt deputare pastores: Christus namque sine ullo vel consilio vel suffragio multitudinis Apostolos primum duodecim, ac dein septuaginta duos discipulos elegit⁴. Et revera quod ita egerint Apostoli vel ex eo constat, quod Episcopos a se creatos mittebant ad populos absentes et infideles: quod etiam factum legimus post ætatem Apostolorum, ut pluribus exemplis probat Bellarminus. Idque firmatur ex Conciliis: sic Laodicenum I can. 13 habet: *Non esse permittendum turbis electionem eorum facere, qui sunt ad Sacerdotium promovendi*. Et Nicænum II, can. 3 dicit: *Omnem electionem, quæ fit a Magistratibus Episcopi vel Presbyteri vel Diaconi, irritam manere*.

Unde si quid aliquando in hac re populus potuit, id totum habuit ex conniventia vel concessione Pontificum et Episcoporum, qui tamen semper sibi retinuerunt perversæ electionis rescindendæ auctoritatem. Qua in re en initium, progressum et finem: primo, Apostolicis temporibus, insciente populo, pastores eligebantur. Dein cæpit populus adhiberi ad testimonium dandum de vita et moribus eligendi: *Præsumt*, ait Tertullianus, *probatique quinque seniores, honorem istum non pretio, sed testimonio adepti*⁵. Postea paulatim cæpti sunt ii ordinari, quos populus postulasset: unde suis temporibus S. Leo populis tribuebat vota, id est desideria et testimonia; Clericis autem electionem⁶. Tandem obtinuit in quibusdam locis consuetudo, ut etiam jus suffragii

¹ Act. xiv. — ² Ad tit. i. — ³ Hebr. v. — ⁴ Joann. xx.

⁵ Apol., c. xxxix. — ⁶ Ep. lxxxvii.

sibi populus usurparet; sed posteaquam hoc aliquandiu toleratum est, et apparuit ejus rei confusio et indignitas, sublata est populo electio et postulatio, solumque ei relictum est testimonium vitæ et morum. Absit ergo ut ideo Pontifices aliquid de jure alieno usurpaverint, ut jactant homines in Sedem apostolicam male animati; sed potius repetere jus suum, quod Ecclesiæ sollicitudo et ratio temporum repetere cogebat¹ (D).

293. Q. 2. Quisnam est Minister Ordinationis?

R. Qui valide ordinat vel *ordinarius* dicitur Minister, vel *extraordinarius*, prout vel ex vi officii sui, vel ex commissione ordinat. Qui vero ordinat etiam licite, dicitur Minister *legitimus*, et est qui ordinariam vel delegatam habet in ordinandum auctoritatem². Hoc posito:

Dicimus 1: De fide est, solum Episcopum esse *ordinarium Ordinis Ministrum*; nam soli Episcopo sacra Scriptura ac constans traditio hanc auctoritatem attribuunt: 1. Scriptura; quinam primos septem Diaconos, jubente Spiritu sancto, a multitudine fidelium segregatos consecrarunt? Apostoli³. Quinam per singulas Ecclesias, prima illa nascentis Catholicismi ætate Presbyteros constituisse leguntur? Paulus et Barnabas⁴. Quis per manuum impositionem Timotheum ordinavit? Apostolus Paulus⁵; 2. constans traditio: in omnibus enim tam Latinorum quam Græcorum Ritualibus Ordinationis ministerium solis semper adscribitur Episcopis, ut videre est penes eruditos. Hinc celebre illud D. Hieronymi⁶: *Quid facit, excepta Ordinatione, Episcopus, quod Presbyter non faciat?* Hinc in Concilio Nicæno nullæ declaratæ sunt ordinationes Colluthi simplicis sacerdotis, qui Episcopos et Sacerdotes ordinare ausus est. Hinc merito Tridentinum ait: *Si quis dixerit, Episcopos non esse Presbyteris Superiores; vel non habere potestatem confirmandi et ordinandi; vel eam quam habent, illis esse cum Presbyteris communem; vel Ordines ab ipsis collatos sine populi vel potestatis sæcularis*

¹ V. Devoti, *Instit. can.*, l. I. Sed maxime Bellarminus, *De Clericis*, l. I, c. ii. — Thomasinus, *Vet. et novæ Eccl. discipl.*, p. II, l. II. — Scheffmacher, *Lettre à un gentilhomme protestant*.

² V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, nn. 761 et seqq.

³ Act. vi. — ⁴ Act. xiv. — ⁵ II Timoth. i.

⁶ Ep. ad Evagrium. — ⁷ Sess. xxiii, can. vii.

consensu aut vocatione, irritos esse, aut eos qui nec ab ecclesiastica et canonica potestate rite ordinati nec missi sunt, sed aliunde veniunt, legitimos esse verbi et Sacramentorum ministros, anathema sit.

Attamen si Episcopus sit electus, confirmatus, sed nondum consecratus, tunc possessione adeptus, potest licite concedere licentiam subditis, ut ab alio Episcopo ordinentur; cum id sit de potestate jurisdictionis. Non potest tamen ipse per se valide ordinare, uti recte docent cum D. Thoma; quia ordinare est de sola Ordinis potestate.

Dicimus 2: Etsi omnes Catholici consentiant solum Episcopum esse ordinarium ministrum Ordinationis; non eadem tamen est doctrinae consensio, ubi quaeritur de *ministro extraordinario*. Aliqui contendunt non tantum Ordines minores, sed etiam Diaconatum et Presbyteratum a simplici Sacerdote conferri posse ex romani Pontificis delegatione. Hac in re dicimus: — 1. Pontificem praebere posse simplici Sacerdoti facultatem conferendi Tonsuram et Ordines minores; cum isti in sententia probabiliori sint tantum ecclesiasticae institutionis, vel certo nullam conferant directam circa Christi Corpus potestatem; — 2. non posse id agere relate ad Presbyteratum; cum sit ministerium excellentissimum, quod a solo Principe Ecclesiae supremam facultatem habente, ut est Episcopus, potest proficisci: ita communiter et recte; neque sane ullo historiae exemplo contrarium probari potest¹; — 3. totam controversiam reduci ad Diaconatum et Subdiaconatum. Affirmant aliqui de utroque ex Indulto concesso ab Innocentio VIII an. 1489 Abbatibus cisterciensibus. Alii negant absolute cum D. Thoma contententes laudatum Indul-

¹ Contrarii in errorem inducti sunt ex eo quod, antiquitus de consensu Episcopi poterant Chorepiscopi sacerdotes ordinare, Chorepiscopos autem tenent non fuisse, nisi simplices Presbyteros. Sed hoc falsum est; constat enim, ut Bellarminus et ceteri probant, Chorepiscopos saepe veros fuisse Episcopos, sed suffraganeos, qui ab Episcopo civitatis dependebant. — Nec obstat, quod Apostolus (I ad Tim. iv) dicat Timotheum ordinatum *per impositionem manus presbyterii*; hoc enim nomine Paulus voluit indicare etiam Episcopos, non simplices tantummodo presbyteros, ut patet ex Epist. II, c. 1, ad eundem Timotheum, ubi de hac ipsa Ordinatione ait: *Per impositionem manuum mearum.*

tum dubium esse. Alii denique probabiliter distinguunt Diaconatum inter et Subdiaconatum: negant quoad primum; quia ejus ministerium est immediate ad Corpus Christi tangendum, illud fidelibus distribuendo: affirmant vero quoad secundum; ideo quia non habet relationem tam immediatam ad Christum⁴.

Dicimus 3: *Minister legitimus* sacrae Ordinationis appellatur qui non solum valide, sed etiam licite Ordines confert². Qua in re certum est Ordinationes factas a quovis Episcopo consecrato, licet sit haereticus, degradatus, simoniacus, censuratus et irregularis, validas esse; nam Sacramenti valor a probitate ministri non pendet: et hoc firmat praxis Ecclesiae, quae semper uti validas recepit haereticorum et schismaticorum Ordinationes, et ab istis ordinatos ad fidem redeuntes reordinari nunquam jussit: sic a Nicæno I novatiani et ariani, ab Ephesino messaliani, a Constantinopolitano II monothelitæ cum propriis Ordinibus recepti fuerunt³. — Ut tamen Ordinationes sint etiam licitæ (quod communiter dicunt intelligi etiam de prima Tonsura) necesse est, ut a proprio Episcopo suscipiantur, vel ab alio de illius licentia: *Si secus fiat*, ait Tridentinum⁴, *ordinans a collatione Ordinum per annum; et ordinatus a susceptorum Ordinum executione, quandiu Ordinario videbitur expedire, sit suspensus.*

294. Q. 3. *Quisnam est proprius Episcopus, quoad Ordines nempe legitime seu licite etiam suscipiendos?*

R. Ille est, cujus jurisdictioni quisque subijcitur: idque ex

¹ V. Billuart.

² V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, nn. 756-768 et seqq.

³ Hoc tamen ita accipiendum est, si omnia substantialia serventur. Ex qua parte dicimus, Ordinationes anglicanas nullas esse; tum quia legitime dubitatur de validitate Ordinationis Parker et Barlowe primorum Episcoporum; tum maxime quia forma Pontificalis romani auctoritate Regis et Parlamenti essentialiter fuit immutata. — V. Tournely, *De Ordine*. — Salzano, *Lezioni di diritto*, ecc., vol. III, lez. xi. — Margotti, *Roma e Londra*, c. ix.

⁴ Sess. xxiii, c. viii, de R. — Hic autem notamus: Ordinum omnibus et ubique conferendorum potestate gaudet R. Pontifex ob summam suam in totam Ecclesiam jurisdictionem. In quo illud cum Benedicto XIV, Const. *In postremo* advertimus: qui ab ipso R. Pontifice minorem Ordinem susceperit, eum majorem licite suscipere non posse ab alio, nisi ab eodem Pontifice venia facta.

quadruplici capite contingere potest, nempe ratione vel *originis* vel *domicilii*, vel *Beneficii ecclesiastici*, vel *familiaritatis* seu *famulatus*. Hac de re Innocentius Papa XII anno 1694 Bullam edidit valde celebrem, quæ incipit *Speculatores*, quamque refert Croix¹.

1. Ex Bulla Innocentiana, ut quis licite ordinetur *ratione originis*, requiritur, ut naturaliter ortus sit in ea Diœcesi, in qua ad Ordines promoveri desiderat, dummodo ibi natus non fuerit ex accidenti, v. g., occasione mercaturæ, legationis, officii, itineris, vel alterius temporalis moræ: quo in casu non fortuita nativitas, sed erit attendenda vera et naturalis patris origo; id est locus, in quo pater domicilium habet; in quo quidem jure censetur natus². Quid vero si filius sit illegitimus vel expositus vel infidelis baptizatus? Si 1, attenditur origo matris; si 2, locus in quo fuit expositus; si 3, locus in quo Baptisma recepit. Ita Paulus III Constitutione *Cupientes*.

2. Ut quis licite ordinetur *ratione domicilii*, requiritur vel decennialis habitatio, vel translatio majoris partis honorum in eum locum, et successiva permanentia per aliquod tempus: quod alii volunt esse triennium; alii vero id relinquunt arbitrio Ordinarii illius loci, in quem translata est major honorum pars. Et in utroque casu id specialius requiritur, ut ordinandus jurejurando affirmet, se vere habere animum perpetuo ibidem manendi: ita Bulla Innocentiana. — Qui vero relicto domicilio proprio, contrahit domicilium in loco originis, ordinandus erit ab Episcopo loci originarii, cum testimonialibus tamen Episcopi prioris domicilii. Quod si habeat domicilia diversa, poterit ab utriuslibet Episcopo ordinari; quia utrique Episcopo subditus est ratione domicilii, modo in iis æqualiter, licet non mathematicè, habitet. Ita S. Concilii Congregatio.

3. Ut quis licite ordinetur *ratione Beneficii*, requiritur:

¹ Ejus porro tenori hic maxime inhæremus. — Item præstat videre Thomasinum, *Vetus et nova Ecclesiæ disciplina*, pars II, l. I. — V. Ferraris, *Bibliotheca*, etc., v^o Ordo, Ordinare, art. 3.

² S. C. C., 15 febr. 1704. — V. Ferraris, v^o Cives. — Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, n. 770.

1. ut Beneficium ecclesiasticum sit, et pacifice ab eo possideatur, quodcumque illud sit, sive simplex sive duplex, sive jurispatronatus sive liberæ collationis. Satis autem esse dicunt coadjutoriam cum futura successione, modo coadjutor ex ea jus habeat percipiendi præbendam congruam: item satis esse perpetuam commendam, quæ scilicet plenam det beneficii ecclesiastici administrationem. Non sufficeret tamen titulus Missarum, nec pensio licet perpetua et ecclesiastica, nec capellania laicalis; quia non sunt vera ecclesiastica beneficia; 2. ut non fuerit obtentum in fraudem Episcopi originis vel domicilii. Et quamvis valde sit probabile, quod Episcopus ideo alicui possit Beneficium conferre, ut ordinet quia utitur jure suo; alii tamen id non admittunt, aiunt enim in hoc fraudem includi; 3. ut detractis oneribus, per se sufficiat ad congruam vitæ sustentationem. Dicitur *per se*, ut indicetur, non posse suppleri per adjectionem patrimonii. Taxa autem sustentationis erit quæ viget in loco Beneficii, si illud sit residentiale; secus quæ viget in loco domicilii¹; 4. ut ante Ordinum susceptionem exhibeantur ordinanti litteræ testimoniales Episcopi tam originis, quam domicilii super Ordinandi natalibus, ætate, moribus et vita. Et cum tali ordinando, ut verius dicunt, Episcopus Beneficii potest dispensare super interstitiis; nam cum iste ordinandus jam sit subditus Episcopi Beneficii quoad Ordines, fit etiam talis quoad cetera omnia ad Ordines ipsos pertinentia. — Si autem plura quis habeat Beneficia in Diœcesibus diversis, iste potest ordinari a quolibet illorum Episcoporum, modo adsint conditiones jam supra numeratæ. Ita communiter; tunc enim verificatur illa clausula, scilicet *ratione Beneficii*.

4. Ut quis licite ordinetur *ratione famulatus*, requiritur: 1. ut per integrum moraliter triennium Episcopus eum in suo actuali servitio secum retinuerit, ac suis sumptibus aluerit, quamvis triennium fuerit inceptum ante ejus promotionem ad Episcopatum; 2. ut ei Episcopus Beneficium

¹ An autem a tali taxa sint detrahenda Missarum onera, id *relinquitur arbitrio et conscientia Ordinarii*, ut refert definitum Benedictus XIV, *De Syn. Diœc.*, l. XII, c. ix; et *Notificatione* xvi. — V. infra ubi de *Titulo*; et Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, n. 774.

ad sustentationem sufficiens, quacumque fraude cessante, saltem intra terminum unius mensis a die factæ Ordinationis, reipsa conferat. Quanquam ex S. C. Congregatione potest eum ordinare etiam ad titulum patrimonii vel pensionis, si suæ Ecclesiæ utilitas vel necessitas id expostulet; 3. ut litteræ testimoniales natalis, ætatis, etc., exhibeantur proprii Prælati originis et domicilii. — Ceterum licitum est ordinando unum Ordinem recipere ab Episcopo originis, alium ab Episcopo domicilii vel Beneficii, modo non fiat in fraudem. Ita Tridentinum¹, Innocentius XII², et S. Concilii Congregatio³.

Nomine autem *familiarium* Episcopi intelliguntur qui Episcopo famulantur et vivunt ejusdem expensis, etsi in ejus ædibus non habitent, modo degant in loco, ubi est Episcopus, vel prope. Secus si distent per decem leucas, ut docent aliqui, vel per duas dietas juxta alios, id est iter duorum dierum. Imo nomine *familiarium* volunt etiam ipsos famulos famulorum intellegi, modo absit fraus: nempe modo Episcopus non permittat familiares suos habere multos alios sub se, ut possit eos ordinare, et modo omnes expensis propriis ipsemet alat; tunc Episcopi famuli reputantur.

295. Q. 4. *An quis possit licite ordinari ab Episcopo alieno tantum sub spe, quod Episcopus proprius ratam habeat Ordinationem?*

R. Affirmant nonnulli, si inter Episcopum ordinantem et proprium magna amicitia intercedat. Sed verius negatur; nam Tridentinum ad tollendos errores et dissidia aperte exigit licentiam expressam Ordinarii proprii⁴. — Item est probabilius, non posse Episcopum dispensare ab irregularitate vel alio canonico impedimento alienum subditum, qui

Sess. xxiii, c. vi. — ² Bulla citata, § 6.

An (quæres) *Episcopi titulares, qui non habent nec populum nec Clerum, possint licite ordinare familiares suos?* R. negative: Quod si fecerint, ipsi ab exercitio Pontificalium per annum; taliter vero promoti ab executione Ordinum sic susceptorum (donec suo Prælati visum fuerit), ipso jure sint suspensi. Tridentinum (sess. xiv, c. ii). — V. Ferraris, v^o Familiaris.

Ceterum Episcopus proprius bene poterit ratam habere talem Ordinationem sine recursu ad Pontificem; cum possit ipse per se ordinatum liberare a suspensione Ordinis suscepti, ut docet Tridentinum, sess. xiv, c. iii.

ipsi dimissus fuit, ut eum ordinet; tum quia privilegia non extenduntur extra casum expressum; tum quia in disparatis non fit illatio, quando facultas data non est necessario cum alio connexa. Aliter esset, si quis fuerit dimissus ad Subdiaconatum, et Minores nondum susceperit, item neque Confirmationem: tunc et Confirmatio et Minores conferri poterunt; quia in majori necessario includitur minus, quando agitur de re in eodem genere¹.

CAPUT TERTIUM

DE ORDINATIONIS SUBJECTO

296. Q. 1. *Quid requiritur ad validam Ordinationem in subjecto?*

R. Tria requiruntur: Baptismus, sexus masculinus et intentio.

1. *Baptismus*: nulla enim Sacramenta possunt valide suscipi sine Baptismo, qui est janua omnium Sacramentorum.

2. *Sexus masculinus*: mulieres in Ecclesiis taceant, ait Apostolus². Jam vero si mulieribus ne loqui quidem in Ecclesia permissum est, quanto minus licebit valide Ordines suscipere! Constat etiam ex consensu universalis Ecclesiæ, quæ jampridem damnavit Montanistas et alios hæreticos, qui fœminas ad SS. Ordines promovebant. Unde Epiphanius³: *Apud veræ Religionis cultores nulla unquam mulier Sacerdotio functa est*. Constat etiam et habetur definitum in jure⁴. Sane *per Sacramentum Ordinis significatur et confertur aliqua eminentia gradus, quæ non habet locum in muliere, ut ait Angelicus⁵; cum mulier sit in statu dependentiæ (E)*.

3. *Intentio*, si de adultis sit sermo; neque gratia tribuenda est non petenti, si eam petere potest: hinc Innocentius III, qui penitus contradicit, nec rem nec characterem suscipit

¹ Quoad regularium Ordinationes, V. t. I: *De statu religioso*.

² I Cor. ii. — V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, n. 781.

³ Hæresi xciv. — ⁴ I C. *Nova de pœn. et rem.* — ⁵ Suppl. q. 39, a. 1.

sacramenti¹. Nota illud *penitus contradicit*, qui enim conditionali coactione ordinati sunt, valide fuerunt ordinati; nam coacta voluntas, voluntas est, etsi non ita expedita. Et en quo sensu olim nonnulli fuerunt ad Ordines violenter compulsi: *Multi* (ait Augustinus) *ut episcopatum suscipiant, tenentur, inviti perducuntur, includuntur, custodiuntur, patiuntur quæ nolunt, donec adsit eis voluntas suscipiendi operis boni*².

Diximus *si de adultis sit sermo*; nam quamvis nonnulli contendant infantes invalide ordinari: contrarium tamen alii verius et communiter affirmant cum D. Thoma, qui docet *valide suscipi etiam ante usum rationis omnia Sacramenta, quæ non requirunt actum suscipientis, sed solummodo in eis datur aliqua potestas spiritualis, ut sunt Baptismus, Confirmatio et Ordo*³.

297. Q. 2. *Quid requiritur ad licitam Ordinationem in subjecto?*

R. Varia requiruntur ad Ordinem non solum valide, sed etiam licite suscipiendum. Alia intimius animam ordinandi afficiunt, *ut divina vocatio, intentio recta, probitas vitæ et animus clericandi*. Alia exterius in ipso requiruntur, *ut Confirmatio, exercitium Ordinis suscepti, ætas, scientia, titulus, Exercitia spiritualia, Ordinatio per gradus, et immunitas a censura et irregularitate*. Alia potius ipsius Ordinationis modum spectant, *ut interstitia, tempus, locus, Communio*, ac tandem *legitimus Episcopus*⁴.

¹ C. *Majores* it. querit. — ² Epist. cerv. Rel. c. *Displicet*.

³ Putat tamen Angelicus non posse pueros ante rationis usum valide suscipere Episcopatum (*Quod.*, l. XXXIX, art. 2); quia per Ordinem hunc contrahitur quoddam matrimonium spirituale cum Ecclesia, ad quod requiritur consensus contrahentium. Verum neque quoad Episcopatum alii id admittunt; nam cura pastoralis subsequitur characterem, qui jam independentem a consensu imprimatur; cum character non actum, sed potestatem ad actum solummodo tribuat.

⁴ V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, n. 785.—Tannoja, *Vita di S. Alfonso*, ecc. Torino, Marietti, 1857, l. III, c. XXVIII: *Scienza e bontà ricercata da Alfonso ne' giovani Ordinandi, e sua condotta co' novelli Sacerdoti*.—Benedictus XIV, *Notificationibus* II, XXIII, XXVI, XLII, LVI et LXXII, ubi plurima eruditissime more suo. Quoad requisita, V. Synodus Novariensis, pag. 145, 346 et seqq. — Hallier, *De sacris electionibus et ordinationibus*, ubi res amplissime discutitur. — Ferraris, *v¹a Ordo, Ordinare*, a. 2.

N. 1. — *Divina vocatio, intentio recta, probitas, animus clericandi*.

298. Q. 1. *Quid de divina vocatione ad Ordines?*

R. Divina vocatio ad Ordines definitur: *Actus providentiæ supernaturalis, quo Deus aliquos præ aliis eligit ad ministerium ecclesiasticum; eosque congruis dotibus præparat ad ejusdem ministerii officia digne et laudabiliter obeunda*. Vocationis necessitatem gravem sic docet Apostolus¹: *Nec quisquam sumit sibi honorem, sed qui vocatur a Deo tanquam Aaron*. Docet Christus, cum ita Apostolos allocuitur²: *Non vos me elegistis, sed ego elegi vos*: imo et ipse Christus non semetipsum clarificavit, *ut pontifex fieret; sed qui locutus est ad eum, Filius meus es tu*³. Docet et Ordinis sublimitas, et muneris sanctitas, et oneris gravitas. Hinc Doctorum sensus est, non vocatum esse veluti membrum e suo loco dimotum, quod aliquomodo adhuc servire potest; sed imperfecte nimis, ac nonnisi cum deformitate: qui proinde magno damnationis periculo se exponit⁴ (F).

299. Q. 2. *An requiratur recta intentio seu finis in Ordinis susceptione?*

R. Si nulla actio bona esse potest, quæ non fiat bono fine, id fortius dicendum, ubi agitur de re tam gravi, qualis est Sacerdotalis status electio. Porro hic finis principalis et immediatus paucis ab Apostolo describitur⁵: *Omnis Pontifex ex hominibus assumptus pro hominibus constituitur in iis, quæ sunt ad Deum*. Mortaliter ergo peccat qui principaliter sacræ militiæ petit adscribi ob fines humanos, quasi sine curis victurus, cum ad curas pervenerit⁶.

300. Q. 5. *An ad Ordines requiratur probitas vitæ.*

R. Probitas vitæ non solum requiritur in actuali Ordinis sacri susceptione, cum sit Sacramentum vivorum; sed in omnibus etiam minoribus Ordinibus, et multo ante, nam status clericalis status perfectionis est, non penitentia. Unde aiebat D. Bernardus: *Nos in monasteriis omnes recipimus spe meliorandi; in Clero autem viros probatos diligere oportet, non probandos*. Et D. Thomas: *Non solum requiritur,*

¹ Hebr. v. — ² Joann. xv.

³ Hebr. v. — V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, n. 802.

⁴ V. Habert et Concina, tract. *De ordine*. — Dubois, *Le Guide du Séminariste*. — Croix, *La buona elezione*. — Rosignoli, *La saggia elezione*. — Riccardi, *Doveri degli ecclesiastici*. — Savoy, *Introduction au Sacerdoce*. — *Specchio del Clero*, ecc.

⁵ Hebr. v. — V. Liguori, *Homo Apost.*, append. III, nn. 45 et seqq.

⁶ V. Clary, *Lo spirito ed i principali doveri del Sacerdote*, omel. II et III.

quod nesciat ordinans aliquid contrarium sanctitati esse in ordinando, sed etiam exigitur amplius, ut secundum mensuram Ordinis vel officii, diligentior cura apponatur, ut habeatur certitudo de qualitate promovendorum, saltem ex testimonio¹. Sed quomodo dignosci poterit, utrum ordinandi tali sint probitate præditi? Olim Archidiaconi partes et munus erat eorum doctrinam et indolem explorare: etiam hodie petitur ab Archidiacono, dum sacra Ordinatio peragitur, utrum ordinandos satis idoneos arbitretur: quod ipsi affirmant. Sed hæc fiunt, ut ritus antiquitatis servetur; etenim neminem latet ordinandorum ingenia, atque mores ab Archidiacono nullo pacto cognosci.

Quare Tridentinum, servato veteri ritu, novam disciplinam invenil, jussitque: *Ut ad minores Ordines promovendi, bonum a parochis et a magistro scholæ in qua educantur testimonium habeant. Hi vero, qui ad singulos majores erunt assumendi, per mensem ante ordinationem episcopum adeant, qui parochis aut alteri cui magis expedire videbitur, committat, ut publice in Ecclesia ordinandorum nomina ac desideria proponantur, ut de iis populus fidem faciat*² (quæ proclamatio cum sit a Concilio generali præscripta, ab Episcopo nequit dispensari). Ac tandem feria quarta ante ipsam ordinationem vel quando episcopo videbitur, ordinandos ad civitatem evocet; atque per prudentes viros peritos divinæ legis ac in ecclesiasticis sanctionibus exercitatos diligenter investiget et examinet ordinandorum *genus*, si legitime nati; *personam*, si liberi sint neque irregulares, neque malo fine ducti; *ætatem*, si canonica sit, quod quidem legitimis attestacionibus comprobatur; *institutionem*, si nempe habeant ut honeste vivant; *mores*, si tanto ministerio respondeant; *doctrinam*, si talis ut sufficiat ad Ordinem, cui sunt promovendi; et tandem *fidem*, si in ea bene fundati, ita ut alios edocere valeant³.

¹ Suppl. q. 56, a. 4. — V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, n. 801. — Savoy, *Devoirs des Ecclesiastiques*. — Dubois, *Le saint Prêtre*, etc. It. dicta vol. 1, *De Oblig. Cler.*

² Hoc Synodus Novariensis præcipit etiam cum agitur de habitu, et prima tonsura suscipienda. Quæ proclamatio etiam in festis suppressis fieri potest; cum hæc suppressio nihil immutaverit quoad ecclesiasticas functiones peragendas in Ecclesia. Quæ publicatio passim hodie fit in loco domicilii ordinandorum. Jure autem fieri deberet in loco domicilii ordinandorum et eo in loco ubi parentes saltem ab anno domicilium habent. Et si clericus sedem mutaverit, fieri adhuc debet ubi plurimos annos commoratus fuerit juxta Constit. Innocentii XII *Speculatores*.

³ Clarius hac in re triplex examen seu scrutinium distingui potest: *Scrutinium præliminare*, quod fit mense ante Ordinationem ad dignoscenda nomina ordinandorum et indaganda eorum moralitatem; *scrutinium verum*,

301. Q. 4. An ad Ordines suscipiendos requiratur animus clericandi?

R. Cum status clericalis stabilis sit, ex se habet, ut qui eum suscipit, teneat permanenter; atque ideo, ut habeat animum clericandi. Hinc Tridentinum loquendo de Tonsura (quod dicendum est a fortiori de Ordinibus) requirit expresse hunc animum¹.

Sed hic quæstio est, *utrum peccet graviter suscipiens Ordinem cum voluntate implendi quidem onera ei adnexa, sed non ascendendi ad superiorem?* R. Affirmandum, si iste habeat Beneficium Ordinem sacrum requirens, ut Beneficium curatum; quia committeret gravem inordinationem, non curando se habilem reddere ad munus suum. Si aliud Beneficium habeat, recte ait Layman, eum graviter non peccare: imo probabiliter per se ne venialiter quidem; nam Concilium non requirit, nisi intentionem præstandi Deo fidelem cultum. Adde quemlibet Ordinem ex se ideo conferri, ut ordinatus Deo inserviat, proprium nempe munus exercendo².

N. 2. — *Confirmatio, exercitium Ordinis suscepti, ætas, scientia, Titulus, Exercitia spiritualia, Ordinatio per gradum, immunitas a censura et irregularitate.*

302. Q. 1. An ad suscipiendos Ordines requiratur Confirmatio?

R. Affirmative: *Prima Tonsura*, ait Tridentinum, *non initiatur qui Sacramentum Confirmationis non susceperint*³. Communissime

quod fit paulo ante, in quo repelluntur indigni, ac digni admittuntur; tandem *scrutinium formæ*, quod fit in Ordinationis initio, ut vestigium habeatur antiquæ disciplinæ (Tridentinum, sess. xxiii, cap. v et vii, *de Ref.*). — V. Benedictus XIV, *Notificatione* lxxii. — Abelly, *Episcopalis sollicitudinis enchiridion*. — Nardi, *Elementi di diritto pubblico ecclesiastico*, § 367. — Pichler, *Jus canonicum*. — Reiffenstuel, etc.

¹ Sess. xxiii, c. iv. — V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, n. 785. Qui initiatus in Minoribus uxorem ducit non peccat graviter; imo neque venialiter per se loquendo, si habeat causam, v. g., ad sedandas inimicitias aut tentationes carnis, vel subveniendum feminæ pauperi. Attamen qui certus est de sua vocatione ad statum ecclesiasticum videat, ne se committat in malo statu, ab illo recedens.

² Qui tamen tonsuram susciperet animo effugiendi forum laicale, et postea redeundi ad sæculum, probabiliter non excusaretur a mortali; quia sic agere fraudem appellat Tridentinum. Revera iste graviter defraudaret Ecclesiam, abutendo nempe suis ministeriis ad fines temporales. — V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, n. 413; l. VI, 784.

³ Sess. xxiii, c. iv. — V. Liguori, *Op. Mor.*, l. VI, n. 183. Refert tamen